

Kraj Vysočina

PRO OSOBY
S HANDICAPEM

Obsah

Mapa	2
Památky, kulturní a historické zajímavosti	5
Příroda	28
Zábava a adrenalin	33

Vysočina pro handicapované

Vysočina, malebně zvlněný kraj na pomezí Čech a Moravy, je přátelský a otevřený ke všem svým návštěvníkům. Nabízí nepřehledné bohatství přírodních krás, kulturních památek, zábavy a přívětivé atmosféry. Přestože bývá díky svému podnebí a kopcovité krajině mnohdy označován za drsný, v této publikaci ukazuje svoji vlídnou tvář také těm, kteří jsou při svém poznávání omezeni nějakým handicapem.

Přijďte za námi objevovat krajinu, která svým kouzlem uchvátí řadu umělců a promítla se v jejich dílech. Města a vesničky rozestě po údolích a obklopené líbeznou scénérií oblých kopců, lesů, rybníků a barevných luk nabízejí řadu významných i drobných pamětihodností, které si snadno získají Váš obdiv.

Přijďte a nechte se obklopit zdejším čistým vzduchem, dobrou náladou a radostí z poznávání nových krás. Na Vaši návštěvu tu čekají památky zařazené na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, naučné stezky přírodou, adrenalinové i kulturní zážitky.

Vítejte na Vysočině bez bariér, na Vysočině pro každého!

Komplexní turistickou nabídku
Kraje Vysočina najdete na

www.region-vysocina.cz

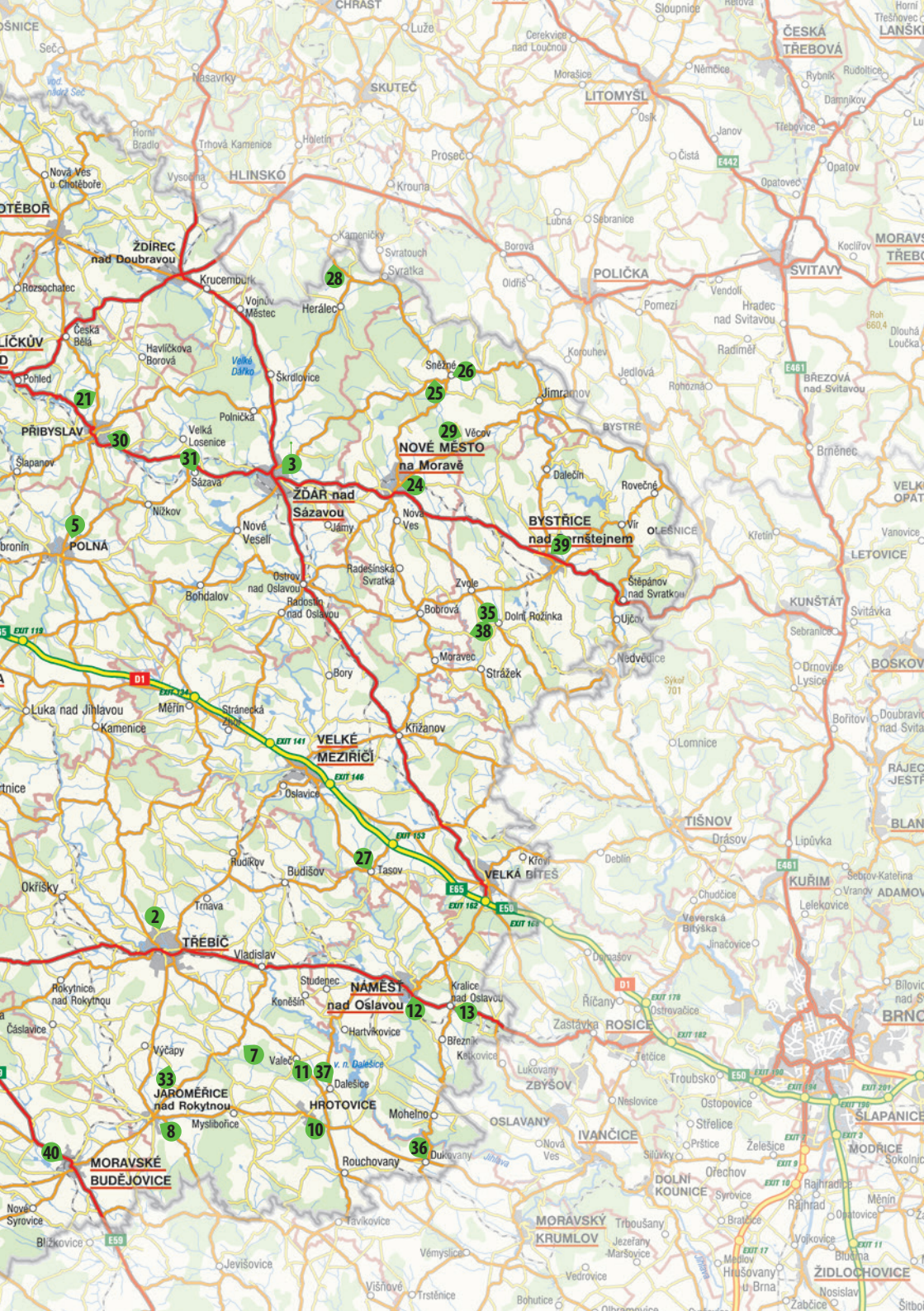

Kraj Vysočina

LEGENDA

- dálnice
- silnice I., II. a III. třídy
- hranice krajů
- hranice správního území obcí s rozšířenou působností
- obec s rozšířenou působností

TELČ

ČESKÁ
TŘEBOVÁ

LITOMYŠL

HLINSKÓ

POLIČKA

SVITAVY

MORAVSKÝ
TŘEBŮV

OTĚBOR

ZDÍREČ
nad Doubravou

28

25

26

NOVÉ MĚSTO
na Moravě

24

29

LÍČKŮV
D

21

31

3

ZDAR nad
Sázavou

BYSTRICE
nad Svitavou

32

BŘEZOVÁ
nad Svitavou

461

PŘIBYSLAV

30

5

POLNÁ

Nové Veselí

Nová Ves

Vir

Brněnec

15

EXIT 119

Ostrov nad Oslavou

Bobrová

Újčov

Letovice

Luka nad Jihlavou

Měřín

Stránecká Zbraslav

Křižanov

Strážek

Kunštát

Okříšky

Trnava

Budišov

Tasov

Velká Bíteš

Boskovice

2

TŘEBÍČ

27

7

2

TIŠNOV

Rokytnice nad Rokytnou

Vladislav

Studnec

Náměstí nad Oslavou

Kralice nad Oslavou

Kuřim

Částovice

Výčapy

Valeč

11

13

ADAMOV

JAROMĚŘICE
nad Rokytnou

8

11

13

13

BRNO

MORAVSKÉ
BUDĚJOVICE

40

8

10

36

ROSICE

Nová Syrovice

Blatná

Jevošovice

Věmyslice

MORAVSKÝ
KRUMLOV

SLAPANICE

Blatná

Jevošovice

Věmyslice

Višňové

MORAVSKÝ
KRUMLOV

MODŘICE

Blatná

Jevošovice

Věmyslice

Višňové

MORAVSKÝ
KRUMLOV

ZIDLOCHOVICE

Publikace je určena pro návštěvníky Vysočiny s pohybovým, zrakovým a v menší míře také sluchovým omezením. Ti mohou vybírat z nabídky aktivit tematicky zařazených do třech kapitol: **Památky, kulturní a historické zajímavosti, Příroda, Zábava a adrenalin**. Každý text je opatřen piktogramem dle níže uvedené legendy, který naznačuje, pro koho je návštěva daného místa vhodná. Publikace má přinést tipy na zajímavé výlety, činnosti a k nim poskytnout běžně dostupné základní informace. Jde o brožuru prezentující volnočasové aktivity, nikoliv odborný materiál postihující veškeré potřeby daných cílových skupin.

Místo disponuje bezbariérovým přístupem, doprovod není zapotřebí.

Místo je pro vozíčkáře přístupné, mohou se však vyskytnout situace či ztížené podmínky, kdy je zapotřebí pomoc doprovodu. Ve snaze eliminovat případné nesnáze je toto označení využíváno i u míst, která jsou pro zdatnější vozíčkáře přístupná i bez doprovodu.

Místo nabízí možnosti poznávání pomocí hmatu, sluchu či jiné specifické služby pro nevidomé návštěvníky.

Místo nabízí specifické služby pro návštěvníky s poruchami sluchu (případně sluchové postižení nebrání plnohodnotné návštěvě).

Směr Vysočina

Jednou z mnoha předností Vysočiny je její „blížkost“, tedy umístění a snadná dostupnost díky centrální poloze nejenom v rámci České republiky, ale také celé Evropy. Vysočina je se svým okolím spojena zejména hlavní dopravní tepnou, dálnicí D1. Najdete zde také hustou síť silnic a silniček vedoucích nádhernou krajinou do stovek zdejších obcí, snad více než jinde zde platí, že i cesta je cíl.

Návštěvníci s omezenou pohyblivostí bez možnosti vlastní dopravy se k nám nejspíše dostanou po železnici. Na rychlicích Praha – Havlíčkův Brod – Brno i na rychlicích Brno – Jihlava – České Budějovice – Plzeň jsou řazeny vozy umožňující přepravu vozíčkářů. Pohyb po regionu je usnadněn například díky novým vlakům Regiospider a Regionova, které jsou nízkopodlažní a cestující je mohou využít typicky na tratích Kostelec u Jihlavy – Telč – Slavonice; Havlíčkův Brod – Žďár nad Sázavou; Havlíčkův Brod – Pardubice; Žďár nad Sázavou – Tišnov a dalších. Celá řada železničních stanic je vybavena mobilní zvedací plošinou, která za asistence pracovníků umožní nástup a výstup cestujícího na invalidním vozíku do vlaku. Nejenom bezbariérovou přístupnost stanic (včetně toalet) a nástupišť, ale také vybavenost elektronickým informačním systémem pro sluchově postižené a přístupností pro zrakově postižené (vodící linie, akustické majáčky, štítky na zábradlí) lze snadno ověřit na webových stránkách Českých drah, a.s.

Romantiky a železniční labužníky jistě nadchne možnost svést se po unikátní jindřichohradecké úzkokolejce, která zčásti prochází Vysočinou na trati Jindřichův Hradec – Obrataň a nabízí nejenom jedinečný požitek ze samotné jízdy v překrásném motorovém či parním vláčku, ale také nezapomenutelné výhledy do krajiny podél trati vinoucí se obilouky polí, kopců a lesů. Parní vlak je na této trati v provozu pouze v sezóně a konečnou stanicí je Kamenice nad Lipou. Stanice, nástupiště i vlaky samotné na zmíněné trati většinou postrádají speciální vybavení pro osoby s omezenou pohyblivostí a jiným typem postižení, to je však dostatečně vyváжено ochotou a přístupem pracovníků úzkokolejky, kteří mají s přepravou vozíčkářů zkušenosti. Pokud handicapovaný cestující s dostatečným předstihem ohlásí svou cestu, pracovníci využijí všechny své možnosti k tomu, aby mohl být pohodlně přepraven a vychutnat si svůj zážitek z jízdy.

Památky UNESCO

Z dvanácti českých památek zapsaných na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO se tři nachází na území Kraje Vysočina. Tvoří pomyslný trojúhelník, vzdálenost mezi nimi je přibližně 40 km a tak je lze všechny pohodlně navštívit během jediného víkendu.

Telč

Historické jádro města, uzavřené rybníky a branami, si udrželo po celá staletí svou osobitou tvář z časů Zachariáše z Hradce. Na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO bylo zapsáno v roce 1992. Předně je to původní královská vodní tvrz z 13. století, založená na křižovatce obchodních cest, která získala, spolu s historickým jádrem města, svou dnešní podobu díky přestavbě v 16. století. Rozsáhlý renesanční zámecký komplex pochází z dílny architekta B. Maggiho z Arogna. Vstup do honosných interiérů zámku je zkomplikován četnými schody, jejich nedostupnost však alespoň částečně vynahradí půvab bezbariérově přístupného nádvoří, zámeckého parku a zahrady.

1

Renesanční zahrada patří k nejstarším architektonickým zahradám v České republice, vznikla v 16. století na místě bývalého kolbiště. Ze dvou stran je lemována arkádami, velký štukový reliéf na stěně starého paláce zobrazuje Neptuna se čtyřspřežím. Ze zahrady vede vstup do bezbariérové přístupné Zámecké galerie, kde se pravidelně střídají zajímavé expozice.

Překrásný zámecký park, který se rozkládá podél potoka a rybníků, je dokonalým místem pro příjemný odpočinek a obdivování staletých stromů, vzácných dřevin, průhledů ke klasicistnímu skleníku, zámku a působivých výhledů na město.

V prostorách zámku (spodní nádvoří) je k dispozici bezbariérová toaleta (klíč je poskytnut doprovodu vozíčkáře v pokladně, které bezbariérovým přístupem nedisponuje).

Historické centrum je unikátní svou celistvostí, tvoří ho nenarušený komplex vzácných domů postavených v renesančním a barokním stylu. Podloubí a průčelí těchto domů byla v dřívější většině stavěna podle jednotného plánu, což dalo náměstí nezaměnitelné kouzlo, které sem láká návštěvníky z celého světa. Impozantní vzhled náměstí zesilují malé historické památky jako je Mariánský sloup, kašny a sochy z 18. století a městské brány. Pohyb po náměstí je možný bez nutnosti překonávat bariéry, dláždění je však poměrně hrubé (podloubí nabízí hladší povrch).

Vyhrazená parkovací místa pro invalidy se nachází přímo na náměstí Zachariáše z Hradce, další potom na centrálním parkovišti Na Sádkách.

www.telc.eu

Tip:**Prázdniny v Telči**

Každoroční festival s bohatým programem plným hudby, kultury a zábavy je s městem neodmyslitelně spjatý, v roce 2015 se bude konat již 32. ročník. Program se odehrává ve venkovních bezbariérových prostorách a jeho spojení s návštěvou tohoto nádherného města, často označovaného jako Moravské Benátky, Kamenná báseň nebo Město šťastných lásek se jistě stane nezapomenutelným zážitkem.

Návštěvu památek UNESCO v Telči můžete příjemně spojit s prohlídkou muzea a galerie:

Muzeum techniky v Telči

V prostorách bývalé parní pily je od roku 2012 otevřeno originální Muzeum techniky. Celá expozice je koncipována jako bezbariérová (včetně vstupní nájezdové rampy) a návštěvníkům nabízí nevšední podívanou na historické automobily, motocykly, bicykly, kočárky, hračky, kamna, starou zubařskou ordinaci a mnoho dalšího. Pro návštěvníky je zde vyhrazeno bezplatné parkoviště.

www.muzeumtechnikytelc.cz

Galerie Wimmer

První soukromá galerie v dnešním Kraji Vysočina sídlí v jednom z historických domů přímo na náměstí Zachariáše z Hradce. V bezbariérových prostorách jsou vystaveny realistické obrazy od současných malířů a pokud se Vám některý zalíbí, je možné si ho v galerii zakoupit.

www.galerie-wimmer.cz

Třebíč

2

Třebíč se za dlouhá staletí své existence stala významným městem Vysočiny. Vděčí za to nejenom své historii, poloze, ale jistě i kráse a kulturnímu bohatství, pro které nepochybně stojí za návštěvu. Město se mimo jiné pyšní i památkami zařazenými na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO v roce 2003, jde o Baziliku sv. Prokopa a židovskou čtvrť. Obě pamětihodnosti jsou pro osoby s omezenou pohyblivostí přístupné pouze zčásti, což je dáno zejména historickými prvky staveb, přesto se jejich návštěva pravděpodobně stane velkým zážitkem díky nenapodobitelné atmosféře těchto míst.

Bazilika sv. Prokopa

Bazilika patří ke skvostům středověkého stavitelství evropského významu. Její historie je poměrně bohatá, byla mnohokrát upravována a dostavována, sloužila k bohoslužbám i světským účelům, například jako konírna, zámecká kuchyně, prádelna, zřízen zde byl i pivovar. Renovace, provedená architektem Kaňkou v letech 1725–31, objevení vstupní-

ho portálu v roce 1862, restaurace Kamillem Hilbertem v letech 1924–35 a projojení hlavní lodi s kryptou v roce 1998 dodaly unikátní památce dnešní tvář.

Pro vozíčkáře je přístupná pouze hlavní loď, do krypty pod bazilikou již bezbariérový přístup z důvodu velkého počtu schodů možný není. Pro vstup je nutné využít mobilní ližiny (s pomocí doprovodu), které jsou návštěvníkům k dispozici v informační kanceláři.

Židovská čtvrť

Území na levém břehu řeky Jihlavy bylo již od středověku osídleno převážně židovským obyvatelstvem. Postupný nárůst počtu obyvatel na stísněném území, ohraničeném řekou a strmými skalnatými svahy bez možnosti dalšího plošného rozvoje, dal vzniknout unikátní čtvrti s velice hustou zástavbou,

křivolakými uličkami, temnými zákoutími, klenutými průchody, romantickými náměstíčky a dalšími charakteristickými prvky typickými pro židovskou architekturu. Skutečnými perlami židovské čtvrti jsou její synagogy (Přední a Zadní synagoga). Zadní synagoga byla v posledních letech kompletně zrekonstruována a její interiér, zdobený unikátními nástěnnými malbami z počátku 18. století slouží k pořádání výstav, koncertů a dalších kulturních aktivit. Na ženské galerii je umístěna stálá výstava židovské kultury.

V Zadní synagoze je bezbariérově přístupná pouze její dolní část, galerie nikolív, a to za pomoci mobilních ližin, které jsou připraveny v informační kanceláři. V interiéru synagogy je návštěvníkům k dispozici bezbariérová toaleta. Pohyb po židovské čtvrti je částečně znesnadněn původním povrchem z říčních valounů. V židovské čtvrti je zakázáno parkovat, návštěvník však může být dopraven před synagogu a auto následně zaparkováno na začátku židovské čtvrti – Žerotínovo náměstí, kde je parkovací automat.

www.trebic.cz

Tip:

Židovská čtvrť Vás svým kouzlem natolik pohltí, že se Vám ji pravděpodobně nebude chtít opustit ani poté, co navštívíte všechna její významná místa a zákoutí. V tom případě bude nejrozměšší vydat se za odpočinkem do příjemné kavárny Vrátko, ve které obsluhují handicapovaní pracovníci. Bezbariérový a celkově citlivý přístup je tedy samozřejmostí. Své dojmy z návštěvy židovských památek zde můžete u dobré kávy ještě umocnit například židovským cukrovím nebo jinými dobrotami přímo z vlastní pekárny. Na památku si zde můžete zakoupit také hračky nebo textilní dekorace vyráběné členy o.s. Vrátko. Buďte vítáni!

Návštěvu třebíčských památek UNESCO můžete příjemně spojit s prohlídkou místního zámku:

Zámek Třebíč

Na místě dnešního třebíčského zámku kdysi stával benediktinský klášter s kostelem sv. Prokopa, který v důsledku husitských válek zanikl a proměnil se ve šlechtické sídlo, jehož posledními majiteli byli až do roku 1945 Valdštejnové. V současnosti je nově zrekonstruovaná zámecká budova sídlem Muzea Vysočiny Třebíč a svým návštěvníkům nabízí čtyři stálé expozice: I. Svět neživé přírody, II. Svět portálů a bran, III. Valdštejnové na Třebíči, IV. Lidé. Místa. Osudy. Díky výtahu s obsluhou a ližinám je do muzea zajištěn bezbariérový přístup. Nevidomí návštěvníci mohou využít zvukového průvodce. Aktuálně probíhají přípravné práce na zavedení Braillova písma a průvodce ve znakové řeči, se kterými lze do budoucna počítat.

Parkování přímo v areálu zámku umožněno není, bezplatné parkoviště s místem vyhrazeným pro invalidy je však k dispozici cca 150 metrů od nádvoří zámku (pro přesun z parkoviště na zámek je vhodný doprovod, cesta je z kopce a dlážděná kameny).

www.zamek-trebic.cz

Tip:

Městské kulturní středisko v Třebíči tradičně v říjnu pořádá akci *Otevřené památky a srdce*. Pro handicapované občany je připravena prohlídka památek UNESCO a další zajímavý program. Každoročně v letních měsících židovskou čtvrť oživuje také *Šamajim* – festival židovské kultury s několikadenním bohatým programem.

3

Žďár nad Sázavou

Při objevování krás Vysočiny nelze vynechat poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, který byl pro svou výjimečnost v roce 1994 zařazen na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Vystavěn byl podle návrhů významného pražského architekta vrcholného baroka Jana Blažeje Santiniho Aichla. Kostel je považován za vrchol Santiniho tvorby. Ceněná je zejména mistrovská kompozice areálu se symbolikou svatojánské pěticípé hvězdy. Uvnitř kostela znázorňuje symboliku magického čísla pět především pět oltářů a pět chodeb, na hlavním oltáři pět hvězd a pět andělů. Nádvoří poutního místa vymezují ambity s pěticemi bran a kaplí.

Toto kouzelné místo oplývající duchovní atmosférou je pouze s drobnými omezeními poměrně dobře bezbariérově přístupné. Přes nízký (max. 5 cm) schůdek je možné do památkového areálu vstoupit jihovýchodní vstupní branou, u níž se také nachází malé parkoviště. Stejně bezproblémový je také přechod do prostoru dnešního hřbitova směrem ke kostelu z ambitu, který je vybudován kolem celého kostela a který je možné bez překážky projet. K překonání schodu vedoucího do kostela je k dispozici přenosný dřevěný nájezd, ten umožní pohodlný vstup a další pohyb po kostele je již bez bariér. Bez překážky si také lze celý památkový areál prohlédnout zvenku po cestě, která vede kolem dokola. Při prohlídce venkovních prostor dnešního hřbitova je doporučen doprovod, zejména za špatného počasí, povrch cesty je nerovný, nebezpečný a při dešti kluzký.

www.zelena-hora.eu

Další zajímavá místa v okolí Zelené hory jsou uvedena v ostatních částech brožury (naučné stezky a zábavní areál).

Tip:

V těsné blízkosti poutního kostela, na zámku ve Žďáře nad Sázavou, bude v období květen/červen 2015 otevřeno Muzeum nové generace. Všichni návštěvníci najdou odpovědi na své otázky – od nepochopitelného začátečníka až po informovaného nadšence, od dětí po univerzitní profesory, od velkých znalců českého baroka po zahraniční turisty. Přístup do muzea je bezbariérový, ve dvoupodlažním objektu muzea jsou k dispozici dva bezbariérové výtahy, zároveň je plánován speciální audioprůvodce pro návštěvníky s vadami sluchu.

www.zamekzdar.cz

Jihlava

4

Jihlava, ležící po obou stranách bývalé zemské hranice mezi Čechami a Moravou, je nejenom největším městem Vysočiny, ale také nejstarším horním městem českých zemí. Městská památková rezervace, která byla vyhlášena v roce 1982 a rozkládá se okolo jednoho z největších evropských historických náměstí, nabízí nevšední směs gotické, renesanční a barokní architektury.

Poklady jihlavské architektury nejlépe poznáte při procházce centrem města, které je po rekonstrukci bezbariérové. Nepochybně zajímavé jsou všechny historické budovy obklopující Masarykovo náměstí, k bližšímu prozkoumání vybízí zejména vzrostlými stromy obklopený Mariánský sloup a kamenné kašny umístěné na dolním a horním konci náměstí. Dalším významným objektem je jihlavská radnice. Její stavba souvisí se vznikem královského horního města, kdy se Jihlava díky nalezištím stříbra stala bohatým a mocným městem a radnice měla být její chloubou. Historické budovy radnice jsou veřejnosti přístupné, vozíčkáři se však dostanou pouze do obřadní a velké gotické síně, která ale bývá označována jako její nejkrásnější místnost. K městu neodmyslitelně patří historické opevnění. Hradby v průběhu času měnily svůj vzhled, jejich části byly dostavovány i bourány a dnes můžeme vidět pás hradeb rekonstruovaný podle barokní podoby ze 17. století. Hradby jsou pro vozíčkáře přístupné, cesta je rovná a povrch dobře udržovaný, pouze vstupy vedou do svahu.

Nejenom duchovní krásu Jihlavě dodávají místní kostely, zejména Kostel sv. Ignáce z Loyoly v jednom z horních rohů náměstí a kostel sv. Jakuba Většího, který je národní kulturní památkou a jehož dvě věže tvoří zdaleka viditelnou dominantu města (oba přístupné pouze při mších).

www.tic.jihlava.cz www.tic.jihlava.cz

Tip:

Až budete v ulici Matky Boží obdivovat krásu Kostela Nanebevzetí Panny Marie a Bránu Matky Boží, možná Vás přepadne neodolatelná chuť na něco sladkého. Není divu, pravděpodobně se právě nacházíte před Cukrárnou U Brány, která byla jako první oceněna titulem „Nejlepší cukrárna ČR“. Vyzkoušejte například vyhlášený jovodort, lehký jako vánek, který se tu od roku 1991 připravuje podle tradiční nezměněné receptury. Kromě řady dalších tradičních zákusků nabízí cukrárna také bezbariérový přístup a toaletu uzpůsobenou pro vozíčkáře.

www.cukrarnaubrano.cz

5

Polná

Děkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie

V Polné na Jihlavsku je částečně bezbariérově přístupný Děkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie, který byl postaven v letech 1700–1707 podle návrhu italského architekta Dominika de Angeli. Svým vybavením a výzdobou je srovnatelný s biskupskými chrámy, interiér je bohatě vyzdoben štukatérskou prací florentinských umělců, Sieberovy varhany jsou největším zachovaným barokním nástrojem domácí provenience u nás. V září 2008 byl prohlášen národní kulturní památkou. Základní prohlídková trasa chrámu je bezbariérově přístupná. Dále je možné navštívit nově zrekonstruovanou synagogu, kde jsou však přístupné pouze expozice v přízemí.

www.infocentrumpolna.cz

Hrad Roštejn

6

Tajuplný hrad utopený v hlubokých lesích Jihlavských vrchů byl vybudován pány z Hradce v první polovině 14. století. V 70. letech 16. století nechal hrad přestavět Zachariáš z Hradce v duchu renesance na lovecký hrádek s rozlehlou oborou v blízkém okolí. Další majitelé panství pravděpodobně byli s podobou hradu natolik spokojeni, že upravovali a modernizovali už pouze interiéry. Ty bezbariérově přístupné nejsou, je však možné se dostat na nádvoří hradu a zde si vychutnat kouzlo historie a romantiky, nejlépe při posezení v místní hospůdce, do které se vozičkáři bez větších obtíží dostanou (k dispozici je také bezbariérová toaleta). Stejně tak je pro vozičkáře zpřístupněna expozice Černá kuchyně (vstup přes pokladnu za použití nájezdové rampy, ta je k dispozici na vyžádání), kde je možné si prohlédnout původní prostory kuchyně včetně pece z 19. století.

Parkovat lze přímo před hradem, místo vyhrazené pro invalidy tu však chybí.

www.hrad-rostejn.cz

Tip:

Na hradním nádvoří se v létě pravidelně koná zajímavý kulturní i zábavní program, návštěvníci by si neměli nechat ujít zejména tradiční Jazz na Roštejně.

Rodný dům Jana Kubiše

7

Po náročné rekonstrukci byl v Dolních Vilémovicích teprve nedávno otevřen rodný dům Jana Kubiše, kde bylo zbudováno muzeum o jeho životě. Vojenský historický ústav na stálé expozici zatím pracuje, přesto je zde již nyní mnoho k vidění, včetně unikátů, které unikly přísným kontrolám gestapa a v jejichž nalezení už nikdo nedoufal. Celý objekt je bezbariérově přístupný (k dispozici je také speciálně upravená toaleta), v případě zájmu o prohlídku je třeba zazvonit na protější dům č. p. 17 nebo kontaktovat obec Dolní Vilémovice. Autem lze zajet do bezprostřední blízkosti domu, vyhrazené parkování však k dispozici není.

www.dolnivilemovice.cz

Jaroměřice nad Rokytnou

Jaroměřice nad Rokytnou, městečko ležící nedaleko od Třebíče, jsou místem bohatého kulturního dědictví, pyšní se zejména barokním zámek ve stylu francouzských Versailles, ale známé jsou také díky působení básníka a spisovatele Otokara Březiny nebo hudebního skladatele a kapelníka Františka Antonína Míči.

Státní zámek Jaroměřice nad Rokytnou

Původně renesanční zámek vznikl na místě gotické vodní tvrze a byl později přestavěn v rozsáhlý barokní zámecký komplex s farním kostelem sv. Markéty. Stavba patří k nejmohutnějším architekturám 1. pol. 18. stol. u nás i v Evropě a právem se řadí mezi nejnavštěvovanější památky Vysočiny. Zámek obklopuje francouzská zahrada, která za řekou Rokytnou přechází v anglický park.

Návštěvníkům s omezenou pohyblivostí je přístupné přízemí zámku s pokladnou a prohlídkovou trasou B (zahrnuje např. přijímací salón, jídelnu, dětský pokoj, obrazárnu a další) a dále prohlídková trasa C (zahrnuje barokní interiér chrámu sv. Markéty). Krásná zámecká zahrada je celá bezbariérově přístupná, je však nutné využít vstup z ulice Dobrovského, nikoliv přímo ze zámku. WC upravené pro vozičkáře je umístěno na dámských toaletách. Parkování je dostupné na náměstí v bezprostřední blízkosti zámku a parkovat lze také u vchodu do zahrady.

Poté, co se seznámíte s krásou, historií a atmosférou zámeckých prostor a vychutnáte si odpočinek, který nabízí přilehlý park, budete jistě plni sil a chuti na další poznávání. V tom případě můžete využít bezbariérovou trasu – upravené chodníky, snížené přechody pro chodce a pásy pro nevidomé, která je vybudována od autobusového nádraží skrz centrum města až k radnici na náměstí Míru. Budova radnice reprezentuje alternativní pojetí meziválečné architektury a je dochována v neporušeném stavu s minimem drobných úprav a s celou řadou původních prvků. V roce 2013 prošla stavebními úpravami, kdy byl mimo jiné dobudován i výtah, čímž se radnice stala bezbariérovou. Na náměstí dále stojí za zhlédnutí šestiboká kašna se dvěma sochami uprostřed a sloup se sousoším Nejsvětější trojice.

Poté, co se seznámíte s krásou, historií a atmosférou zámeckých prostor a vychutnáte si odpočinek, který nabízí přilehlý park, budete jistě plni sil a chuti na další poznávání. V tom případě můžete využít bezbariérovou trasu – upravené chodníky, snížené přechody pro chodce a pásy pro nevidomé, která je vybudována od autobusového nádraží skrz centrum města až k radnici na náměstí Míru. Budova radnice reprezentuje alternativní pojetí meziválečné architektury a je dochována v neporušeném stavu s minimem drobných úprav a s celou řadou původních prvků. V roce 2013 prošla stavebními úpravami, kdy byl mimo jiné dobudován i výtah, čímž se radnice stala bezbariérovou. Na náměstí dále stojí za zhlédnutí šestiboká kašna se dvěma sochami uprostřed a sloup se sousoším Nejsvětější trojice.

Tip:

V krásných zámeckých prostorách se nachází ještě další třešnička na dortu, a to doslova. Výborné dortíky a další dobroty můžete ochutnat v kavárně Splněný sen, která poskytuje pracovní příležitost pro zdravotně postižené osoby. Není moc míst, kde při mlsání zároveň pomáháte... ale tohle je jedno z nich, navíc bez bariér všeho druhu.

www.zamek-jaromerice.cz

S městem je neodmyslitelně spjata působení významného českého básníka Otokara Březiny, kterému je zasvěceno nejstarší literární muzeum na Moravě, Muzeum Otokara Březiny. Vstup do budovy bohužel komplikuje překážka v podobě dvou schodů, které však lze s pomocí překonat. Bezbariérový je místní hřbitov, kde se nachází hrob Otokara Březiny se sousedním Tvůrce a jeho sestra Bolest, které vytvořil Březinův přítel, sochař František Bílek.

Tip:

Již od roku 1999 jsou Jaroměřice nad Rokytnou místem konání Mezinárodního hudebního festivalu Petra Dvorského, který do zámecké zahrady každoročně láká tisíce návštěvníků na jedinečný zážitek spojující hudbu a architekturu.

9

Chadimův Mlýn

Rodinná ekofarma v Horních Dubenkách mimo jiné nabízí také prohlídku Mlynářského muzea. Po předchozí domluvě je pro nevidomé návštěvníky připraven výklad o mletí obilí, mlynářství a historii mlýna s možností osahat si vybrané exponáty.

www.chadimmlyn.cz

10

Hrotovice

V Hrotovicích, které byly v roce 1994 povýšeny na město, můžeme navštívit památník a rodný dům akademického malíře F. B. Zvěřiny, bezpochyby nejvýznamnějšího hrotovického rodáka. K vidění je v malířově domě nejen jeho dílo – olejomalby, akvarely a kresby z cest po balkánských zemích i rodném kraji, ale také nábytek z jeho pozůstatosti, trofejní předměty z cest a malířské náčiní. Ke vstupu do budovy je pro vozíčkáře vybudovaný nájezd, dveře jsou dostatečně široké, bez prahů a dalších překážek. Bezbariérová toaleta je k dispozici pouze v budově autobusové čekárny, vzdálené cca 150 metrů od Památníku F. B. Zvěřiny. Parkování je umožněno přímo za Památníkem, přičemž dvě místa jsou vyhrazena pro invalidy.

www.hrotovice.cz

Tip: Návštěvu města lze příjemně spojit s objevováním přírodních krás na naučných stezkách K Novým rybníkům nebo Hrotovicko (viz kapitola Příroda).

11

Zámek Valeč

Co by kamenem dohodil od Hrotovic, leží další perla této oblasti, která ale svůj půvab dlouhé desítky let před světem tajila. Jde o renesanční zámek, který se v celé své kráse ukázal teprve po rekonstrukci v roce 2013, kdy zde byl slavnostně otevřen nevšedně působivý hotel. Stylové zámecké pokoje jsou zařízeny dobovým nábytkem a obklopeny historickými prostory a vůni dávnych časů. Pokud tomuto pohádkovému bydlení odoláte, můžete do něj alespoň nahlédnout, a to v rámci pravidelně pořádaných prohlídek, při kterých se seznámíte také s dalšími zámeckými místnostmi jako je lovecký salonek, hvězdářský salonek, rytířský sál, zbrojnice a další. Po takovém kulturním zážitku jistě oceníte práci

zámeckého kuchaře, který Vám pokrm okoření bylinkami ze zámecké zahrádky. Zámek je po rekonstrukci bezbariérový, návštěvníci na invalidním vozíku mohou absolvovat naprostou většinu prohlídky (výjimku tvoří pouze některé historické pokoje hotelu). Pro dopředu ohlášené větší skupiny je možné prohlídku přizpůsobit dle specifických potřeb. K ubytování vozíčkářů jsou vhodné moderně vybavené pokoje nad panským dvorem, ve kterých jsou k vidění klenby bývalých maštálí.

Až se budete kochat nádvořím zámku nebo odpočívat na restaurační terase, nezapomeňte pohlédnout vzhůru – čápi zabydlení na komíně bývalého lihovaru jsou milým překvapením.

www.hotel-valec.cz

Náměšť nad Oslavou

12

Zámek vybudovaný na skalnatém masívu při levém břehu řeky Oslavy je významným a krásným dokladem renesančního stavitelství na Moravě. Pohybově omezení návštěvníci ho mohou obdivovat pouze zvenčí, prohlídkové trasy bezbariérově přístupné nejsou. To však neplatí pro anglický park s řadou cenných stromů a dřevin, který zámek obklopuje a z některých míst nabízí nádherné výhledy na město a okolní krajinu. Bez větších komplikací se vozíčkáři dostanou také do zámecké knihovny, ve které se konají pravidelné koncerty klasické hudby i současných žánrů. Hudební tradicí, navazující na kulturní odkaz bývalých majitelů, je zámek proslulý a jistě ji ocení také nevidomí návštěvníci.

www.zamek-namest.cz

Řeznické muzeum Jana Pavlíčka

Jedlíky masa v Náměšti nad Oslavou pravděpodobně naláká unikátní řeznické muzeum se svou bohatou sbírkou řeznických strojů, odznaků, nožů, ocilek, sekáčků, obrazů, tovaryšských listů, řeznických sání a spoustou dalšího. Muzeum pro předem nahlášené nevidomé návštěvníky nabízí interaktivní prohlídku s poutavým výkladem a možností osahat si vybrané exponáty. Bezbariérový přístup zatím není k dispozici, to by se ale do budoucna mělo změnit. Protože prostory muzea jsou malé a jeho úspěch velký, počítá se s výstavbou nových výstavních prostor, které budou pro vozíčkáře pohodlně přístupné.

www.reznickemuzeum.cz

13

Kralice nad Oslavou

Památník Bible kralické byl v Kralicích nad Oslavou postaven v letech 1967–1969 a nachází se v účelové budově vedle pozůstatků bývalé tvrze, v níž byla v letech 1578–1620 tajná českobratrská tiskárna. Tiskla knihy náboženského i světského charakteru, jejím nejvýznamnějším tiskem je šestidílná Bible kralická, která přispěla také k uchování a rozvíjení českého jazyka za protireformace a v exilu. Stálá expozice prezentuje vznik a vývoj kralické tiskárny, dále originální doklady tiskařského řemesla, mj. i literky a drobné pomůcky, objevené při archeologickém průzkumu tvrze a samozřejmě i mnohé staré tisky včetně Bible kralické. Expozice památníku jsou bezbariérově přístupné, je však nutné použít zadní vchod (přímo k němu je možné zajet automobilem, bližší instrukce podají pracovníci pokladny předem telefonicky nebo osobně doprovodu vozičkáře). Pro nevidomé návštěvníky je kromě výkladu připravena také možnost poslechnout si zvuk tiskařského lisu a jeho repliku si mohou rovněž osahat.

Tip:

V Kralicích nad Oslavou se vozičkáři mohou podívat také do Kostela sv. Martina, kde byl nově vybudován bezbariérový přístup pomocí nájezdové rampy. Přístupné jsou rovněž zbytky bývalé tvrze nacházející se v sousedství Památníku.

14

Synagoga v Nové Cerekvi

Od roku 2014 je po několikaleté rekonstrukci v Nové Cerekvi veřejnosti zpřístupněná monumentální a výjimečná památka. Okouzující synagoga, která byla vybudována v maurském stylu, je jediná svého druhu v Evropě. Kromě stavby samotné si můžete prohlédnout také novou stálou expozici zaměřenou na architekturu synagog v českých zemích. Vstup do synagogy mírně komplikuje několik schůdků, které je však dle zkušeností možné překonat za pomoci doprovodu, v případě potřeby má obsluha k dispozici prkénka, ze kterých lze snadno vytvořit provizorní nájezdovou rampu. Po předchozí domluvě je možné synagogu navštívit se zasvěceným výkladem předsedkyně občanského sdružení „Pro synagogu v Nové Cerekvi“.

www.prosynagogu.wz.cz

Muzeum Vysočiny Pelhřimov

15

Do Pelhřimova Vás možná nejdříve naláká proslulé Muzeum rekordů a kuriozit (viz kapitola Zábava a adrenalin), jehož nabídka je originální, zábavná a jistě i poučná, za návštěvu nicméně nepochybně stojí také Muzeum Vysočiny Pelhřimov, kde na návštěvníka čekají o něco serióznější, avšak o nic méně zajímavé zážitky. Ty jsou ještě umocněny možností využít nejmodernější a v České republice ojedinělou technologii v podobě multimediálních průvodců muzeem. V praxi to znamená, že s využitím vlastního nebo zapůjčeného chytrého telefonu (tzv. smartphone), který je v muzeu k dispozici, může návštěvník okamžitě získat přístup k informacím o dané expozici nebo konkrétnímu exponátu. Systém nabízí nejenom zobrazení textů či obrazů, ale obsahuje také videa ve znakové řeči, čímž zpřístupňuje a zpříjemňuje prohlídku také návštěvníkům s poruchami sluchu. Nevidomí si naopak mohou poslechnout nabízené audio nahrávky textů.

Multimediální průvodce je k dispozici v expozici Zámku pánů z Říčan a v Městské šatlavě. Na návštěvníky zde čeká bohatá historická expozice s nejstaršími předměty ze sbírek muzea, freskovým sálem nebo třeba téměř 135 let starým dortem. K vidění je také rozsáhlá sbírka z dílny sochaře-medailéra Josefa Šejnosta, nejruznější aktuální výstavy nebo také děsivé mučící nástroje v Městské šatlavě.

Na hradě Kámen (pobočka muzea) je k dispozici stejný systém multimediálního průvodce jako v pelhřimovském muzeu. Ve třech expozicích je zde představen nejenom starý palác a ukázka bydlení v 19. a na počátku 20. století, ale také výstava jednostopých vozidel, která nadchne všechny motocyklové fajnšmekry.

Pro vozíčkáře muzeum ani hrad Kámen bohužel přístupné nejsou, po překonání dvou schůdků je možné se dostat pouze do výstavní síně budovy Zámku pánů z Říčan.

www.muzeumpe.cz

Tip:

Naučná stezka *Po stavebních slozích* umožňuje prohlídku architektonických skvostů Pelhřimova a představuje nejcennější stavby ve městě, které se pro množství a hodnotu svých památek pyšní statutem městské památkové rezervace. Stezka je vhodná také pro vozíčkáře, bližší informace jsou k dispozici na www.region-vysocina.cz nebo v informačním centru.

16 Humpolec

Muzeum Dr. Aleše Hrdličky

Muzeum nesoucí jméno světoznámého antropologa, nepochybně stojí za návštěvu, a to mimo jiné také proto, že se od roku 2011 pyšní bezbariérovým přístupem a nabízí tak možnost prohlídky všech svých expozic také osobám s omezenou pohyblivostí (výjimkou je pouze expozice Peklo umístěná v jiné budově na Dolním náměstí a expozice loutek, kam je přístup pouze do úvodní části s texty a fotografiemi).

Při procházení bohatých expozic muzea může návštěvník hledat odpovědi na antropologické otázky, seznámit se s životem a dílem Dr. Hrdličky, ocitnout se uprostřed indiánské vesnice, pokochat se předměty přibližujícími kulturu a tradice oblasti Humpolecka, vyzkoušet si vodit loutky, nahlédnout do řemesla švadlen a ševců nebo obdivovat krásu nerostné říše Vysočiny. Nevidomí návštěvníci se mohou hmatem seznámit s indiány, jejich hračkami, hudebními nástroji, typickým stanem típy a dalšími předměty, které v pravé indiánské vesnici nesmí chybět. K poznávání prostřednictvím hmatu vybízí také dřevěné a kovové sochy od autora J. Kopice Malátka, které jsou umístěné na chodbách, dále modely kostelů a historických chaloupek vystavených v národopisné expozici nebo krásné loutky a maňásci. Vynechat nelze ani poslech indiánské hudby nebo informací o Dr. Hrdličkově a indiánech ze zvukového panelu. Neslyšící návštěvníci se důležité informace dozví z tištěných textů a popisků umístěných ve všech expozicích.

www.infohumpolec.cz/muzeum

Po stopách historie

Zajímavosti Humpolce lze příjemně obdivovat také na čerstvém vzduchu při procházení naučné stezky s názvem „Po stopách historie“. Bez mála 4 km dlouhá trasa Vás provede historickými částmi města a na informačních panelech Vás seznámí s deseti významnými budovami. Stezka začíná na Horním náměstí a je v celé délce vhodná pro zdatné vozíčkáře nebo vozíčkáře s doprovodem. Po cestě se nevyskytují žádné překážky (naopak nájezdy na chodníky a přechody pro chodce jsou snížené), náročné je spíše převýšení, zejména v poslední třetině při výstupu k Tolerančnímu kostelíku. Některé z budov jsou bezbariérově přístupné (např. Muzeum Dr. Aleše Hrdličky, městská knihovna, radnice nebo Evangelický kostel), jiné jsou přístupné po překonání drobné překážky např. v podobě schůdku (Toleranční kostelík), ostatní je nutné obdivovat pouze zvenku.

Parkovací místa na Horním náměstí vyhrazená pro invalidy se nachází před Městským úřadem, kde je také k dispozici toaleta upravená pro vozíčkáře (bezbariérový přístup do budovy vede ze dvora, klíč od toalety poskytnou pracovníci Odboru dopravy).

www.infohumpolec.cz/infocentrum

Hliníkáríum

S Humpolcem je neodmyslitelně a navždy spjat Hliník, kterého nikdy nikdo neviděl, přesto všichni víme, že se sem přestěhoval (a proto je stále nepřítomen). Na počest této filmové postavy a známého humpoleckého přistěhovalce bylo vybudováno malé muzeum, tzv. Hliníkáríum.

Od roku 2014 je Hliníkáríum bezbariérově přístupné, parkovat je možné v bezprostřední blízkosti muzea (včetně vyhrazeného místo pro invalidy na protější straně ulice).

www.infohumpolec.cz/infocentrum

Premonstrátský klášter v Želivě

17

Komplex klášterních budov je jedním z nejceněnějších uměleckých souborů v Čechách. Klášter byl založen v roce 1139 přemyslovským knížetem Soběslavem I. a jeho manželkou Adlétou pro mnichy řádu sv. Benedikta. Po deseti letech byli benediktini vystřídáni řádem premonstrátů, kteří zde působí dodnes. Historie kláštera je plná dramatických okamžiků, které je nejlépe objevovat přímo při prohlídce areálu. Tu mohou absolvovat také vozíčkáři, pro které jsou jedinou překážkou dva schůdky v opatském kostele Narození Panny Marie (dle zkušeností pracovníků kláštera je však lze s pomocí překonat). Příjemným zpestřením návštěvy může být ochutnávka výborného klášterního piva z místního pivovaru, jehož tradice tu trvá již celá staletí.

www.zeliv.eu

Kamenice nad Lipou

Kamenice nad Lipou láká své návštěvníky nejenom zámek a lípou, starou 700 – 800 let, která městu dala jeho název, ale také romantickým způsobem, jakým se sem mohou dostat. Kamenicí nad Lipou totiž prochází Jindřichohradecká úzkokolejka na trati Jindřichův Hradec – Obrataň (více informací v úvodu brožury), která Vás malebnou krajinou dovede např. na každoroční prázdninový festival hraček, Hračkobraní, a to navíc v historické lokomotivě. To je zážitek, který si málokdo nechá ujít, zvláště přihlédneme-li k úspěchům kamenického nádraží v soutěži o Nejkrásnější nádraží v ČR.

Pozdně klasicistní zámek v současnosti slouží expozicím Uměleckoprůmyslového muzea Praha, v jižním křídle potom sídlí Městské muzeum. V bezbariérovém přízemí zámku na návštěvníka čeká expozice uměleckého kovářství, hračky ze sbírky Františka Kyncla nebo výstava Angličáci, která nabízí kolekci miniaturních modelů aut anglické firmy Lesney vyráběných pod značkou Matchbox.

Expozice Muzeum pro všechny smysly je dostupná po překonání 5 schodů za pomoci ližin. K vidění jsou například krátké filmy související s Kamenicí, výrobky kamenických řemesel, předměty ze života slavného kamenického rodáka, hudebního skladatele Vítězslava Nováka nebo nádobí a kuchyňské náčiní. Nevidomí návštěvníci mohou využít možnosti vyzkoušet a osahat si repliky vybraných hraček nebo se pohodlně posadit do designového křesla a poslechnout si úryvky skladem Vítězslava Nováka, první vysílání rozhlasu po drátě v Kamenici či originální zvuk vystavených hracích strojků. Schodiště do zámecké zahrady, kde se nachází prastará památná lípa, je doplněno ližinami a pozvolnými nájezdy k některým schodům, vozíčkáři se silným doprovodem je mohou ke vstupu využít.

Nádvoří zámku, stejně jako toaleta, je bezbariérové. Zámek nemá vlastní parkoviště, nedaléké náměstí však poskytuje dostatek parkovacích míst (bez místa vyhrazeného pro invalidy).

www.kamenicenl.cz

Havlíčkův Brod

19

Historie starobylého města na řece Sázavě sahá k počátku 13. století. Zejména historické centrum města zve návštěvníky k příjemné prohlídce. Půvabné barokní náměstí si lze prohlédnout bez nutnosti překonávat bariéry, v jeho dolní i horní polovině jsou k dispozici parkovací místa vyhrazená pro invalidy. Pozoruhodné jsou zejména zdejší měšťanské domy s pěkně opravenými fasádami, poetickými názvy a bohatou historií (na některých najdete informační tabule s legendou o jejich původu či významu). Všimněte si zejména Staré radnice, kterou trochu strašidelně zdobí kostra hlásného Hnáta, který podle pověsti zradil v r. 1472 Brodské a otevřel bránu jihlavskému vojsku. Pradleny u Sázavy však včas zburcovaly město a Jihlavští nakonec ostrouhali. Hlásného Hnáta čekala potupná smrt a jeho kostra dodnes připomíná zrádcův osud. V centru náměstí stojí kašna z 18. století zvaná Koudelova. Podle pověsti musel kašnu nechat postavit pekař Koudela za to, že pekl malé housky. Nepoctivcům hrozí, že budou v kašně zkoupani i dnes. Dominantou náměstí je kostel Nanebevzetí Panny Marie, jehož mohutná čtyřboká věž ukrývá pravděpodobně nejstarší zvon v Čechách – Vilém z roku 1335. Veškeré dění sleduje socha Panna Marie Vítězná z Mariánského sloupu ze 17. století.

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod

V bezbariérově přístupném muzeu (k překonání schodů slouží ližiny) můžete navštívit stálou expozici věnovanou Karlu Havlíčku Borovskému. V domě, kde slavný básník a novinář žil, je k vidění řada osobních a dobových památek, dozvíte se zde ale také o tom, že Havlíček nebyl ve škole vždy vzorným studentem. Kromě toho muzeum nabízí mnoho krátkodobějších výstav, zajímavých přednášek a besed. Nevidomí návštěvníci mohou využít audioprůvodce a na základě individuální domluvy je možné zpřístupnit vybrané exponáty k osahání.

www.muzeumhb.cz

Galerie výtvarného umění

Galerie umožňuje bezbariérový přístup do výstavních prostor 1. a 2. nadzemního podlaží. Stálou expozici tvoří obrazy a plastiky autorů spjatých s regionem. Exponáty jsou však pravidelně obměňovány a doplňovány, galerie také pořádá pravidelné krátkodobější výstavy.

20

Zámek Světlá nad Sázavou

Teprve nedávno zpřístupněný zámek, který v roce 2013 změnil majitele, se postupně v celé své kráse ukazuje veřejnosti. Otevřeny byly již tři prohlídkové okruhy, z nichž jeden je přístupný také pro vozíčkáře. Jde o Pohádkový okruh Na Sázavě, který potěší především malé návštěvníky zámku. Některé otázky ale jistě vzbudí zvědavost i v jejich dospělém doprovodu, protože kdo by se nechtěl dozvědět, zda byli na Sázavě vodníci, jak se jmenovali, jak vznikla Stvořidla nebo jaká je pověst o chřenovickém pokladu či Hátě šeptouchovské? Až vše zjistíte, navštivte zámeckou kavárnu Ladurée, která je bezbariérová, podává se tu výborná káva a příležitostně jsou pořádány zajímavé kulturní akce.

www.zameksvetla.cz

21

Žižkova Mohyla – Žižkovo Pole

Památník u Přibyslavi poblíž obce Žižkovo Pole byl postaven v roce 1874 stavitelem Josefem Šupichem. Téměř patnáctimetrový monument připomíná místo, kde údajně v říjnu roku 1424 zemřel husitský vojevůdce Jan Žižka z Trocnova, který v té době táhl v čele svých vojsk proti katolické šlechtě na Moravu. Mohyla, ke které se lze dostat také na invalidním vozíku, je obklopena parkem a je od ní překrásný výhled na vrch Melechov a hrad Lipnici nad Sázavou. V blízkosti se nenachází parkoviště, auto je nutné zanechat přímo na příjezdové komunikaci.

Pohled' – Selské muzeum

22

Láká Vás ocitnout se ve vesnické usedlosti, která vypadá podobně, jako tomu bylo před dvěma sty lety? Tuto vzácnou příležitost nabízí Selské muzeum Michalův statek. Bohužel ani dnes, stejně jako v minulosti, není pobyt na takovém statku právě procházka růžovým sadem, zvláště je-li návštěvník pohybově omezen. S asistencí je však možné prohlédnout si jednotlivé budovy ze dvora, nahlédnout do obytné části, stodoly, kolny, sýpky a přemítat o tom, jaký byl život dříve a jaký je dnes. K návštěvě si nejlépe vyberte některou ze zajímavých akcí, které jsou zde pořádány a jejichž program se mnohdy odehrává právě na dvoře s dobrou přístupností. Nevidomým návštěvníků je umožněno si vytavené předměty osahat.

www.michaluvstatek.cz

Huť Jakub v Tasicích

23

Od roku 2014 je huť Jakub v Tasicích jednou ze tří nových národních kulturních památek na Vysočině. Je to také dějiště seriálu Synové a dcery Jakuba skláře a místo s nenapodobitelným kouzlem. Místní průvodce ve Vás svým zasvěceným výkladem jistě vzbudí chuť dozvědět se o krásné práci sklářů a zdejší výrobě co nejvíce – nepochybně je o čem mluvit, sklárna byla založena v roce 1796 a je nejstarším dochovaným sklářským objektem ve střední Evropě. Dnes již zůstávají sklářské pece v této huti studené, je provozována jako jedinečný sklářský skanzen, ale díky péči a nadšení současných majitelů místo žije dál. Prostory jsou bezbariérové a pro vozíčkáře pohodlně přístupné.

www.tasice.cz

Nové Město na Moravě

24

Nové Město na Moravě, které od Žďaru nad Sázavou dělí pouhých deset minut jízdy, je nejvýznamnější lyžařské centrum na Vysočině. Kromě toho bývá také označováno za sochařskou galerii pod širým nebem, je rodištěm předních představitelů českého sochařství – Jana Štursy a jeho žáka, národního umělce Vincence Makovského. Na návštěvníka tu tedy čeká lákavá směsice památek a kouzelné krajiny, zvláště když v zimě leží pod sněhovou peřinou.

Historické centrum tvořící městskou památkovou zónu nejlépe poznáte při procházce po prohlídkovém okruhu, který má 22 zastavení a je koncipovaný jako bezbariérový. Hned první zastávkou je Horácké muzeum, které bezbariérově přístupné není, s vozíčkem však lze projet na dvorek a obdivovat jeden ze zdejších nejpozoruhodnějších exponátů – Mlejnec z Víru. Jde o soubor dřevěných malovaných figurek, které se díky vodnímu kolu dají každou půl hodinu do pohybu. Selka stlouká máslo, policista uděluje pokutu, hospodský povalec do sebe neúnavně obrací sklenice, dřevorubci se ohání sekerkami a kadibudce se

nepřestávají otevírat dveře. Zkrátka takový obyčejný obrázek jedné malé vesničky, ze které budou nadšené především děti. V první třetině poznávacího okruhu (zastavení č. 7) se může zdát být na odpočinek ještě brzy, kdo by ale odolal příjemnému posezení a relaxaci, které nabízí nově vybudované arboretum? Zastavení č. 11 Vás přivede k novoměstskému zámku, kde v současné době sídlí Horácká galerie, která se pyšní zejména stálou expozicí věnovanou českému sochařství 20. století. Návštěvníci s omezenou pohyblivostí se výtahem pohodlně dostanou do všech stálých expozic a sálů s krátkodobými výstavami (vyjma zámecké mansardy a renesančního sklípku). Navštívit mohou vernisáže, koncerty i tvůrčí dílny, k dispozici je také bezbariérová toaleta. Pro nevidomé je v Horácké galerii na požádání možné uspořádat speciální prohlídku s možností osahat si vybrané sochařské objekty nebo mramorové létající objekty Jiřího Vašicy v renesančním sklepení. Pro neslyšící jsou připraveny materiály ke stálým expozicím v tištěné formě, případně je možné pro větší skupiny zajistit překlad do znakové řeči. Trasa Vás příjemným okruhem po pamětihodnostech dovede zpět na Vratislavovo náměstí.

Směrem na sever od Nového Města na Moravě se rozprostírá Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy. Autem tudy projíždějte opatrně, krása místní přírody totiž svádí k nebezpečně dlouhým a zasněným pohledům do krajiny. Pastviny, pole, lesy, rybníky a louky plné skupinek košatých stromů tu společně s malými vesničkami vytváří neobyčejně malebnou scenérii. Za zastávku stojí kromě jiného například následující zajímavosti:

Vesnická památková rezervace **Krátká** 25

V této neveliké vesničce s výmluvným názvem se dochoval jeden z nejhodnotnějších celků lidové architektury zdejší oblasti. Krátká se rozkládá směrem od silnice z Kadova do Sněžného a po místní komunikaci s dobrým povrchem ji lze na vozíku celou projet (chodníky tu nejsou, ale silnička není frekventovaná, vesnice má pouze cca 20 obyvatel, vzhledem ke sklonu je vhodný doprovod). Jednotlivé stavby jsou propojeny naučnou stezkou, která kvůli odbočkám z hlavní cesty není pro vozíčkáře vhodná, i přesto je při průjezdu k vidění mnoho nádherných roubených i zděných domů s hospodářským zázemím z 18. a 19. století.

Galerie **Sněžné** 26

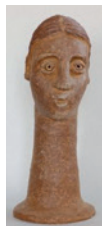
Osobitou prodejní galerii s působivou atmosférou můžete navštívit na náměstí ve Sněžném. Sídlí ve starobylém domě, jehož stěny bohatě zdobí obrazy autorů z Vysočiny. Do galerie je bezbariérový přístup, vzhledem ke sklonu přístupového nájezdu však doporučujeme doprovod.

Další tipy na zajímavá místa nacházející se v blízkosti zmíněných památek naleznete v ostatních částech brožury.

Mezinárodní centrum

Axmanovy techniky modelování 27

Axmanova technika modelování je unikátní způsob výtvarné práce se šamotovou hlinou, díky kterému mohou nevidomí i jinak handicapovaní lidé vytvářet pozoruhodná sochařská a jiná díla. Tuto techniku je možné studovat v Tasově, kde centrum sídlí. Nejedná se o typický turistický cíl, studium je dlouhodobé a vyžaduje klidné prostředí, po předchozí domluvě je však možné si návštěvu sjednat a hmatem obdivovat krásu výtvorů a obdivuhodné úsilí, které za jejich vznikem stojí.

Nenapodobitelnou krásu přírody na Vysočině mohou návštěvníci obdivovat nejenom zasněným pohledem do kouzelné krajiny z četných vyhlídek, ale také zblízka zejména díky naučným a jiným stezkám, které se klikatí mezi lesy, loukami, poli a rybníky a byly citlivě vybudovány tak, aby si každý mohl vychutnávat půvab okolí bez nutnosti zdolávat překážky a bariéry. Veškeré potřebné detaily k uvedeným naučným stezkám (včetně map) jsou k dispozici na webových stránkách www.region-vysocina.cz.

10 Naučná stezka **K Novým Rybníkům**

Nové Rybníky v blízkosti Hrotovic na Třebíčsku jsou významným letoviskem využívaným jako přírodní koupaliště. Vede k nim 1,2 km dlouhá, nenáročná naučná stezka s přírodní tematikou, která je zachycena na pěti zastávkách. Povrch cesty je asfaltový a v dobrém stavu. Odpočinková stanoviště jsou vybavena přístřešky s lavicemi, informačními a mapovými tabulemi. Stezka začíná přímo v Hrotovicích, kde je dostatek parkovacích možností (lze využít např. parkoviště nacházející se za Památníkem F. B. Zvěřiny, kde jsou k dispozici dvě místa vyhrazená pro invalidy).

10 Naučná stezka **Hrotovicko**

Další naučná stezka u Hrotovic tvoří uzavřený okruh se 16 zastávkami vedoucí zajímavým lesním prostředím s krásnými dubovými porosty okolo Boříkovské lesní cesty, smrkovými porosty nad Stinským rybníkem, porosty jasanů a olší okolo Račického potoka i borovými porosty na skalách nad rybníkem Chobot.

Trasa naučné stezky je dlouhá přibližně 5 km. Pro vozíčkáře je vhodný pouze úsek po asfaltové lesní účelové komunikaci Strženec mezi zastávkami č. 10 a 15, kde je lesní cesta vyasfaltovaná a tedy bez problémů průjezdná. Za dobrého počasí je přístupný i úsek mezi zastávkami č. 1 a 5 po rovinaté části lesní cesty Boříkovská. Svažitý úsek lesní cesty Boříkovská ke Mstěnicím a kolem Stinského rybníka je pro vozíčkáře běžně nesjízdný, za příznivého počasí tudy lze projet pouze s obtížemi.

Naučná stezka **Borovice Lánská**

28

Výchozí místo naučné stezky v oblasti Žďárska se nachází jihovýchodně od osady Křejcar, vpravo ze státní silnice na Svratku. Na začátku stezky je k dispozici malé parkoviště (49°42'55.508"N, 15°59'28.507"E), také na jejím konci se nachází malá odstavná plocha pro automobily (49°43'18.689"N, 15°58'9.477"E).

Nenáročná stezka, značená šipkami a dlouhá 3 km, vede po lesní cestě a můžeme ji projít oběma směry. Na čtyřech informačních tabulích se seznámíme s oblastí, kde se pěstuje borovice lánská. Dalším tématem stezky je také trvale udržitelné hospodaření v lesích Vysočiny a informace o CHKO Žďárské vrchy.

Naučná stezka **Tři kříže**

24

Nenáročná stezka vhodná pro pohyb na invalidním vozíku Vás provede 5 zastávkami ne-daleko od centra Nového Města na Moravě. Na její trase na kopci Kaplisko jsou k vidění Tři kříže, které zde byly nainstalovány v roce 1832 jako poděkování Bohu za to, že město ochránil před nákazou cholery a moru. Z tohoto místa je také hezký výhled na celé město. Jedinečnou faunou a flórou se můžete kochat po cestě k rybníkům Trnka a Křivka a poté se přes Horní Dvůr vrátit zpět k výchozímu bodu stezky.

www.nmnm.eu

Singltrek v Ochoze – Nové Město na Moravě

24

Singltrek je v češtině relativně nový pojem. Jde o úzkou cestu, která vede krajinou, má přírodní povrch a je široká maximálně jeden metr tak, aby mohl projít chodec, jezdec na koni či projet kolo. Dříve než si vozičkář povzdechne, že v tom případě tuto novinku

na vlastní kůži nikdy nezažije, měl by číst dále. U Nového Města na Moravě totiž vznikl jeden netradiční, nenáročný a prostorný (téměř dva metry široký) singltrek, který je určený právě i pro handicapované turisty. Stezka je 1,9 km dlouhá, jednosměrná (jde o okruh), značená zelenou barvou a výchozím bodem je areál Vysočina Areny, který je sám o sobě zajímavým cílem k návštěvě. Místo, kde se každoročně konají nejvýznamnější světové závody v běhu na lyžích, biatlonu a jízdě na horských kolech je ve stanovených časech přístupné veřejnosti, navíc bezbariérově. Tradici lyžování a výroby lyží na Novoměstsku připomíná také největší lyže v ČR, která měří 744 cm, váží 98,5 kg a je možné ji zde nejen vidět, ale také seznámit se s ní hmatem.

www.nmm.eu

29

Naučná stezka

Metodka

Tato naučná stezka vedoucí po vrstevnici kolem vrchu Metodka nabízí k obdivování lidovou architekturu, přírodní krásy, daleké výhledy (za dobré viditelnosti můžete spatřit vrcholky Orlických hor, Kralického Sněžníku a dokonce i Praděd), zajímavé informace i odpočinek u lesní studánky. Podrobná mapa trasy je k dispozici na níže uvedených webových stránkách, k jejímu absolvování je pro vozíčkáře vhodný doprovod.

www.nmm.eu

30

Cyklostezka Příbyslav–Sázava

31

po staré železniční trati

Příjemná a dobře udržovaná stezka vede malebným údolím řeky Sázavy, jejíž břehy lemulj nejenom rozlehlé louky a pole nabízející hezké výhledy do krajiny, ale také vzrostlé lesní porosty poskytující příjemný stín a čerstvý vzduch vonící přírodou. Vyasfaltovaná cesta spojuje město Příbyslav se Sázavou v místech, kde se dříve neslo pouze táhlé houkání vlaků projíždějících na trati Německý Brod (nyní Havlíčkův Brod) – Žďár nad Sázavou, dnes ji křížuje hlavní železniční trať z Havlíčkova Brodu do Brna.

Stezka měří téměř 9 km, k odpočinku je možné využít dvou pohodlných zastřešených odpočívadel. Celkové převýšení je 56,1 m, trasa je v celé své délce bezbariérová, dostatečně široká a mírné stoupání méně zdatní vozíčkáři zvládnou za pomoci doprovodu. Parkoviště se nachází přímo u stezky na jejím začátku (směr z Příbyslavi na Sázavu), jde o travnatou plochu bez vyhrazeného parkovacího místa pro invalidy, kapacita i prostory jsou zde však dostačující.

Naučná stezka kolem **Zelené hory**

3

Naučná stezka se nachází v těsné blízkosti poutního kostela sv. Jana Nepomuckého, jedné ze tří památek zapsaných do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO na Vysočině. Stezka se sestává ze dvou okruhů. Oba okruhy se stýkají v prostoru před zámek Žďár nad Sázavou, kde se také přímo nachází parkoviště (poblíž stanoviště A1), které je pro vozíčkáře jako nástupní místo na oba okruhy stezky nejvhodnější. K dispozici je také parkoviště u hřbitova na Zelené hoře, ze kterého vede nově vybudovaná bezbariérová cesta k nejbližšímu stanovišti B4.

Výcházkový okruh A v délce 2,3 km je situován do okolí Bránského rybníku a seznámí Vás s pověstmi z našeho kraje, nabídne odpočinek na břehu rybníka a představí dvě stavby významného českého architekta Jana Blažeje Santiniho Aichla – Hospodářský dvůr Lyr a Dolní hřbitov.

Výcházkový okruh B v délce 2,6 km je výletem do míst s nejvyšší ochrannou přírody a krajiny. Provede Vás působivým prostředím okolí rybníku Konvent, nabídne výhledy na rybník, zámek a v neposlední řadě na poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, nejnámější dílo Jana Blažeje Santiniho Aichla.

Oba okruhy jsou vybudovány jako bezbariérové, pouze na okruhu B je třeba využít malé objížďky, která je dobře značena na informační tabuli.

www.zdarns.cz

Záchranná stanice Pavlov

Pavlovská záchranná stanice, jediná svého druhu na Vysočině, zachraňuje a stará se o zvířata, která se dostala do ohrožení života a to velmi často zásluhou člověka, který jim nezdědka chystá nebezpečné pasti v podobě automobilové dopravy, rybářských háčků, nezakrytých jímek nebo pouze tím, že si z nich neúspěšně snaží vychovat domácí mazlíčky.

Pro vozíčkáře je stanice běžně dostupná, pohybu nebrání žádné překážky či bariéry. Návštěvnické toalety jsou dostupné po zdolání dvou nevysokých schůdků, případně je

k dispozici toaleta ve velké koupelně, kde je dostatek prostoru na manévrování s invalidním vozíkem. Parkovací místo vyhrazené pro invalidy zde chybí, což však nepředstavuje žádnou komplikaci, parkoviště je prostorné a jeho kapacita dostatečná.

Nevidomí návštěvníci mohou pohled nahradit dotekem, měkké kožičky a jemná pírká zachráněných zvířat vybízí k pohazení a poskytující skvělý zážitek pro všechny. Zvířata jsou sokolnický vedena, spousta z nich je odchována od malíčka, mají vazbu na člověka a jsou zvyklá na lidský dotek. V jarním období přichází na stanici mnoho mláďat, v této době jsou obvykle i některá z nich kontaktní, zejména mladé kuny, liščata, srnčata a další. Pavlovská stanice je otevřená a přátelská nejenom k handicapovaným zvířátkům, ale také lidem. Proto s návštěvou, zejména v jarních měsících, neotálejte. Možná si ze stanice budete odnášet více než jen hezké vzpomínky, co třeba adoptivní dítě – Netopýra rezavého?

www.stanicepavlov.eu

Kozí farma – Dvůr Ratibořice

Dalším místem na Vysočině, kde jsou zvířátka spolehlivě v dobrých rukách, je kozí farma v Ratibořicích. Zejména v létě se místo stává oázou klidu pro všechny, kteří vyhledávají klid a krásné výhledy na udržované pastviny ze zahradního posezení obklopeného záhony voňavé levandule. Pokud budete mít štěstí a podaří se Vám zastihnout pana majitele s jeho poutavým výkladem o těžkých časech a tvrdé práci, které za vznikem farmy stojí, odnesete si odtud více než příjemný zážitek. Poctivým výrobkům z kozího mléka tu pravděpodobně propadnou i ti, kterým dopoledne jsou na farmě ve znamení tzv. „otevřených vrat“, kdy si každý může přijít prostory zdarma prohlédnout. Kromě toho je možné objednat také placené exkurze s výkladem. Farma je bezbariérová a vozíčkářů bez jakýchkoliv potíží přístupná, chybí pouze vyhrazené parkování.

www.kozimleko.cz

Aeroklub Vysočina

4

Máte pro strach uděláno a hledáte k životu tolik potřebný nadhled? Láká Vás skočit do neznáma a řídit se dolů šílenou rychlostí? Nebo se jenom chcete pokochat krásou Vysočiny z těžko nahraditelné ptáčí perspektivy? Pokud ano, neváhejte a kontaktujte Aeroklub Vysočina, který Vám tento nezapomenutelný zážitek rád a bezpečně zprostředkuje. Pro odvážné zájemce jsou připraveny tandemové seskoky, při kterých není díky zkušeným tandempilotům a padákům se záchranným přístrojem důvod k obavám, navíc ve dvou se to lépe skáče... Chcete zažít adrenalin, zábavu a okusit krásu létání, ale nechce se Vám přitom skákat z letadla? V tom případě je tu větrný tunel, který všechny tyto zážitky zajistí trochu blíže při zemi. Romantici jistě ocení nabízené vyhlídkové lety a možnost zvolit si lokalitu, kterou chtějí z výšky obdivovat.

Ve vzduchu se mohou vznášet lidé s omezenou pohyblivostí, neslyšící i nevidomí. Nezbytné technické detaily jsou vždy doladěny předem s ochotnými pracovníky Aeroklubu, který má s handicapovanými zájemci zkušenosti. Pouze u neslyšících je nutné s sebou přivést překladatele do znakové řeči pro nezbytnou předchozí domluvu. Při vlastním letu, ať už v letadle, vzduchu nebo větrném tunelu, neslyšící svůj handicap ztrácí, protože díky značnému hluku používají smluvené signály místo běžné řeči úplně všichni©

www.aeroklubvysocina.cz

Horácké divadlo Jihlava

4

Divadlo s dlouholetou tradicí (historie sahá až do 16. století) je stálou profesionální činoherní scénou Kraje Vysočina a nabízí rozmanitou paletu představení od komedií, tragédií, pohádek a muzikálů, zkrátka nabídku, ze které si i ten nejnáročnější divák vybere. Bezbariérový přístup do pasáže je pro vozíčkáře zajištěn z ulice Komenského (šikmý nájezd), k dispozici je také speciálně upravená toaleta. Pro nedoslýchavé diváky je připravena zvuková smyčka, nevidomým divákům je umožněn vstup s vodícím psem a samozřejmě je asistence uvaděček.

www.hdj.cz

3

Žďár nad Sázavou – areál u Pílské nádrže

Nově otevřený volnočasový areál u Pílské nádrže ve Žďáře nad Sázavou představuje skvělý způsob, jak příjemně strávit hezké odpoledne nebo i celý den. Prostor je vybudován jako bezbariérový, velké parkoviště nabízí dostatek parkovacích míst včetně několika vyhrazených pro invalidy. Toaleta je upravena pro vozičkáře a označena Braillovým písmem. Návštěvníci s omezenou pohyblivostí si dle své sportovní zdatnosti mohou vybrat nejlépe mezi minigolfem a stolním tenisem. Ti, kdo oplývají zručností a nebojí se novinek, mohou vyzkoušet také discgolf (zjednodušeně hod diskem do ocelového koše). Pro méně zdatné vozičkáře je pro pohyb po hřištích doporučen doprovod. Hezkým závěrem návštěvy může být procházka nebo projížďka podél části nádrže po cyklostezce, která je pro vozičkáře vhodná svým povrchem i šířkou.

www.pilak.cz

34

Křemešník

Ti, kdo se nebojí a touží zažít trochu strachu a hodně zábavy, zkrátka nefalšovaný adrenalinový zážitek, by neměli váhat a během letních měsíců se vydat na Křemešník. Je to nejenom poutní místo a jeden z nejvyšších vrcholů Českomoravské vrchoviny, ale také místo, kde můžete nasednout do terénní tříkolky a svištět s větrem ve vlasech dolů po téměř 400 m dlouhé sjezdovce. Zbytečné námahy se bát nemusíte, zpět nahoru Vás vyveze vlek. Milovníci adrenalinu upoutaní na invalidní vozík potřebují asistenci pouze při dopravě do výchozího bodu, ke kterému vede lesní cesta (náročnější může být pouze samotný lesní terén, na cestě se žádné překážky nevyskytují) a při nasedání do tříkolky. Poté jsou již samostatní, tříkolka se řídí i brzdí pouze rukama. V případě dětí je zážitek možné sdílet se spolujezdcem, do tříkolky se vejdou dvě osoby (dospělý a dítě), což umožňuje účast také nevidomým jezdcům. O svou bezpečnost se bát nemusíte, provozovatelé Vám rádi zapůjčí ochrannou helmu a káry jsou navíc zcela stabilní, dokonce se říká, že nepřevratitelné. Parkoviště s místem vyhrazeným pro invalidy se nachází u hotelu Křemešník, kam je bezbariérový přístup, a to včetně toalet.

Držte si klobouky, tedy helmy, a šťastnou cestu z kopce!

www.hotelkremesnik.cz

Parawestern v Dolní Rožínce

35

Nejkrásnější pohled na svět je z koňského hřbetu. Otřepaná fráze nebo neochvějná pravda a moudro prověřené časem? Odpověď na tuto otázku přijďte hledat do překrásného okolí přírody Českomoravské vysočiny na bývalý zámecký statek Mitrovských. Už dávno platí, že koně a Vysočina patří k sobě, v Dolní Rožínce ale dokázali toto spojení ještě prohloubit a rozšířit – koně, Vysočina a handicapovaní jezdci patří k sobě. Zámecký statek je již mnoho let střediskem tzv. parawesternu, tedy westernového ježdění handicapovaných sportovců. Tato jezdecká disciplína je vhodná pro zájemce s tělesným, mentálním i kombinovaným postižením (zkušenosti mají také s nevidomými jezdci), kterých se zde ujme

nadšený a své práci zcela oddaný trenér s veškerou potřebnou kvalifikací. Koně jsou pro parawestern speciálně vycvičené, jízda je tedy bezpečná a jediným rizikem zůstává její návykovost. Na statku se řídí heslem, že parawestern není pouze sport, je to životní styl a názor a žádný handicap nemusí být překážkou. Nechte se tedy oslnit požitkem z jízdy a půvabem koní, kteří Vám poskytnou nezapomenutelný zážitek a alespoň na pár okamžiků propůjčí svou sílu a těžko napodobitelnou eleganci. Vybírat můžete z nabídky víkendových i delších pobytů, vyjížděk na koni i na bryčce. Na statku je k dispozici také ubytování, a to včetně bezbariérově přístupného.

Areál je veřejnosti otevřený, můžete si zde prohlédnout zrekonstruované prostory s novou jízdárnou nebo obdivovat krásu okolní krajiny, která poskytuje ideální podmínky pro vyjížděky.

Pozn.: Hlavní trenér Zámeckého statku v Dolní Rožínce stál u zrodu westernového ježdění handicapovaných v České republice. Na rozdíl od zbytku světa se u nás parawestern jezdí, trénuje ale i soutěží podle pravidel pro zdravé, pouze s úlevou dle konkrétního typu handicapu. Je tak naplňován jeden z hlavních cílů, a to zvýšení kvality života parawesternového jezdce, jeho integrace do běžné populace a rozšíření škály životních možností.

www.parawestern.eu

4

Zoologická zahrada Jihlava

Nevelická jihlavská zoo nabízí velké zážitky, za jediný den tu v malebném údolí řeky Jihlávky můžete pohodlně navštívit všech pět kontinentů. Kde jinde na světě se během pár okamžiků ocitnete v africké vesnici, asijském parčíku, australské farmě nebo africké savaně? V jihlavské zoo je vítán každý, najdete tu bezbariérový přístup i možnosti skvělých zážitků pro nevidomé. Na parkovišti u hlavní pokladny se nachází několik míst vyhrazených pro invalidy, stejně tak i bezbariérový vstup. Vozíčkářům je přístupná naprostá většina expozic (kromě pavilonu Hacienda Escondido), ze kterých vždy vidí alespoň část. Do krásných velkých očí s dlouhými řasami můžete pohlédnout v pavilonu žiraf, kde je k dispozici elektrická plošina (klíč dostanete u hlavní pokladny). Občerstvení v bezbariérových prostorách po celý rok nabízí KataBAR v centrální části zoo. Při návštěvě větší skupiny je třeba počítat s tím, že průjezdy jsou zkonstruované pouze pro jeden vozíček. Ani nevidomí návštěvníci nemusí být o poznávání živočišné říše ochuzeni. Zoo nabízí možnost komentovaných prohlídek s průvodcem včetně krmení vybraných druhů zvířat (tuto prohlídku je třeba domluvit předem, pro min. 10 a max. 20 účastníků). Pro jednotlivce lze přizpůsobit zážitkové programy „Setkání se zvířaty“ nebo „Žirafy zblízka“ (termín je třeba domluvit minimálně 7 dní dopředu), při samostatné návštěvě si potom nevidomí návštěvníci mohou pohladit a nakrmit ovce valašské. Součástí zahrady je také Centrum environmentální výchovy PodPovrch, které připravuje řadu zajímavých programů. Například během programu „Zvířata na dlani aneb Kdo má kožíšek?“ si návštěvníci při povídání o savcích mohou osahat a očichat různé přírodní materiály (lebky, zuby, kůže zvířat) a seznámit se s živými zvířaty (program je možné přizpůsobit úrovni a věku účastníků, rezervace předem je nutná).

www.zoojihlava.cz

Třebíč – Interaktivní expozice

2

Cesty časem

Nejenom děti, ale i hravé dospělé návštěvníky jistě nadchne interaktivní expozice umístěná ve zrekonstruovaném zámeckém křídle třebíčského zámku. Při prohlídce jsou těmi nejlepšími průvodci slavný třebíčský kupec Francesco Calligardi a pisář Jan Suchenius, kteří návštěvníkům umožní nakouknout pod pokličku středověkým stavitelům, zjistit jak vzniká město nebo se seznámit s historickými řemesly od kováře po provazníka. Celý prostor expozice, nacházející se v prvním poschodí předzámčí, je bezbariérový (do prvního patra vede výtah, v prostorách jsou užity přechodové lišty, případně pevné šikmé nájezdy). Toaleta upravená pro vozíčkáře je umístěna v přízemí expozice. Výstava je vhodná také pro nevidomé návštěvníky, kteří si mohou exponáty osahat a vyzkoušet a průběh prohlídky expozice je jim přizpůsoben. Návštěvníkům s poruchami sluchu poslouží malované panely, na kterých jsou uvedené veškeré informace a v případě zájmu je také možné zajistit výklad ve znakové řeči pro předem objednané skupiny (max. 15 osob). Tato služba je poskytována bez příplatku.

Možnost parkování viz Zámek Třebíč.

www.mkstrebic.cz

IC Elektrárny Dukovany

36

Izotopy, izobary, štěpení uranu, KERMA, lineární interpolace... nic Vám to neříká a chtěli byste si vzdělání doplnit? V tom případě je na místě návštěva Informačního centra Elektrárny Dukovany. Srozumitelnou formou Vám zde přiblíží provoz elektrárny i otázky jaderné energetiky. Seznámíte se s reaktorem, reaktorovým blokem, ukládáním použitého paliva a s mnoha dalšími informacemi, to vše za pomoci špičkové audiovizuální techniky a různých druhů modelů. Prostory jsou bezbariérové (včetně speciálně upravené toalety) a vozíčkáři mohou celý program absolvovat v plném rozsahu.

www.cez.cz

37

Pivovar Dalešice

Nenajdete lepší místo, kde uhasit případnou žízeň, než je proslulý Dalešický pivovar – pivovar filmových Postřižin. Leží pouhých pět minut jízdy od Hrotovic a návštěvníkům s omezenou pohyblivostí je umožněn vstup přes zadní trakt. Částečně možná je také prohlídka I. okruhu (Muzeum rakousko-uherského pivovarnictví), návštěvník se však dostane pouze do dvou ze tří místností. Toaleta upravená pro vozíčkáře je k dispozici pouze v jednom hotelovém pokoji, v restauraci nikoliv.

www.pivovar-dalesice.cz

15

Muzeum rekordů a kuriozit

Pelhřimov

Malebné město Pelhřimov, pro svou polohu označované také jako Brána Vysočiny, je v současnosti známé především jako město rekordů, které nepochybně stojí za návštěvu. Protože kdo by si chtěl nechat ujít ve střední Evropě zcela ojedinělé lákadlo nabízející sbírku nejrůznějších předmětů pyšnicích se přívlastky jako největší, nejmenší, nejdelsí, nejtěžší, nejrychlejší, nejvytrvalejší...? To vše je zde možné na vlastní oči vidět nebo na vlastní ruce osahat. Muzeum rekordů a kuriozit sídlí v památkově chráněné historické budově z 16. století, kde není možné provést takový zásah, který by pomohl pohybově omezeným návštěvníkům zdolat úzké točivé schodiště čítající 101 schodů. Byl by to důvod ke smutku, kdyby zde ovšem nebylo spoustu jiných, minimálně stejně zajímavých „rekordmanských“ možností. Jednou z nich je návštěva druhé expozice tohoto muzea, která se nazývá Zlaté české ručičky. Bezbariérovost domu je zajištěna výtahem (návštěvu vozíčkáře je lepší dopředu nahlásit, aby mohly být přichystány výtahové cesty do jednotlivých pater). K vidění jsou zde výsledky práce šikovných ručiček českých, moravských i slovenských rekordmanů. Pro ty, kdo dávají přednost pobytu na čerstvém vzduchu (a chtějí vidět to, co není možné do interiéru vměstnat), je připravena Procházka Českou knihou rekordů. Všechny exponáty jsou bezbariérově přístupné, stejně jako vlastní trasa procházky (s doprovodem zcela, bez doprovodu je třeba se od obřího spínacího špendlíku vrátit zpět přes Masarykovo náměstí). Pelhřimovské Muzeum rekordů samo láme rekordy ve vstřícnosti. Poznájí to především nevidomí návštěvníci. Ti mohou (po předchozím nahlášení, nejlépe alespoň 3 dny předem) využít ochotného přístupu pracovníků muzea, kteří jim nejenom poskytnou výklad, ale také k osahání zpřístupní více exponátů, které jsou jinak k vidění pouze ve vitrinách. Zájemci se také mohou nechat vysadit na největší jízdní kolo v ČR a zhodnotit jeho praktičnost a pohodlí. Samozřejmostí je možnost poslechu již zmíněných zvukových tabulí. Chybějící specifické služby pro neslyšící jsou bohatě vyváženy silnými vizuálními vjemy. Mimochodem i handicapovaní mají v České knize rekordů svou samostatnou kapitolu.

www.muzeumrekorduakuriozit.cz

Šikland – westernové městečko Šiklův mlýn

38

Srdcem celého areálu Šiklův mlýn je westernové městečko, které v údolí řeky Bobrůvky leží již více než 20 let. I přes pohodlí, kterého se Vám zde dostane, tu na Vás dýchne stále přítomná atmosféra let dávno minulých, dob osidlování divokého západu. Westernové městečko nabízí návštěvníkům třikrát denně divadelní představení plné akce, přestřelek, koní, kaskadérských kousků, ale i humoru a důvtipu v jednom z největších přírodních amfiteátrů. Stejně tak Vás jistě nadchne i westernová show, při které se nejenom pobavíte, dojmete nad krásou zvířat z divokého západu, ale na chvíli se Vám i zatají dech při pohledu na odvážné kousky statečných kovbojů. Nově je pro návštěvníky připravena také zvířecí show, při které zvířátka předvádí všechny možné i nemožné kousky. Do přírodního amfiteátru je umožněn přístup také pro vozíčkáře, kteří si bez omezení užijí veškerý program. Nevidomí návštěvníci se mohou svést na klidném koníkovi, který na svém hřbetě povoží každého, kdo nemá s jízdou žádné zkušenosti. Případně mohou nasednout do Safari vláčku a vyslechnout si zajímavý výklad o celém Šiklově mlýnu. V městečku se také potkáte s mnoha zvířátky v malém Zooparku. Občerstvení je k dispozici například v kavárně s cukrárnou Cafe house, která nabízí příjemné posezení na venkovní zahradce s bezbariérovým přístupem. V areálu lze využít toaletu upravenou pro vozíčkáře.

www.sikland.cz

Bazény

4 Vodní Ráj

Jihlavský aquapark s celoročním provozem nabízí krytý bazén s řadou atrakcí, relaxační zónou a občerstvením. Pro vozíčkáře je přístup do vody zabezpečen za pomoci plavčíka. Celý areál je koncipován jako bezbariérový, v kryté i venkovní části je k dispozici speciálně upravené sociální zařízení. Před objektem je dostatek parkovacích míst vyhrazených pro invalidy.

www.vodniraj.cz

4 Bazén E. Rošického

Také druhý jihlavský bazén je pro návštěvu vozíčkářů vhodný. Je vybaven plošinou pro vstup do objektu a bazénu, přístup do vody je řešen za pomoci speciálního vozíku. Vyhrazené parkovací místo se nachází přímo před budovou.

www.vodniraj.cz

2 Aquapark Laguna

Moderní třebíčský aquapark nabízí vozíčkářům bezproblémovou cestu do bazénu, vlastní převlékárnu, toaletu i mechanismus umožňující přepravu do vody.

www.lagunatrebic.cz

39 Bystřice nad Pernštejnem

Prostory vnitřního bazénu i venkovního koupaliště jsou bezbariérové, pro přepravu handicapovaných osob do obou bazénů je k dispozici zvedák. Samozřejmostí jsou bezbariérové toalety, Sporthotel je dále vybaven plošinou pro bezbariérový přístup do patra, kde je vybudován pokoj pro vozíčkáře.

www.areasportu.cz

40 Moravské Budějovice

Koupaliště v Moravských Budějovicích je skvělé místo, které Vám v letních dnech poskytne příjemné osvěžení. Pro handicapované návštěvníky tu v celém areálu mají nejenom bezbariérový přístup, ale k dispozici je také bezbariérové brodítko a plovoucí invalidní vozík, který je zapůjčován zdarma.

www.koupalistemb.cz

15 Pelhřimov

Pelhřimovský bazén je pro vozíčkáře přístupný, areál je bezbariérový a jsou zde vybaveni zařízeními pro přepravu osob do vody.

www.tspe.cz

19 Havlíčkův Brod

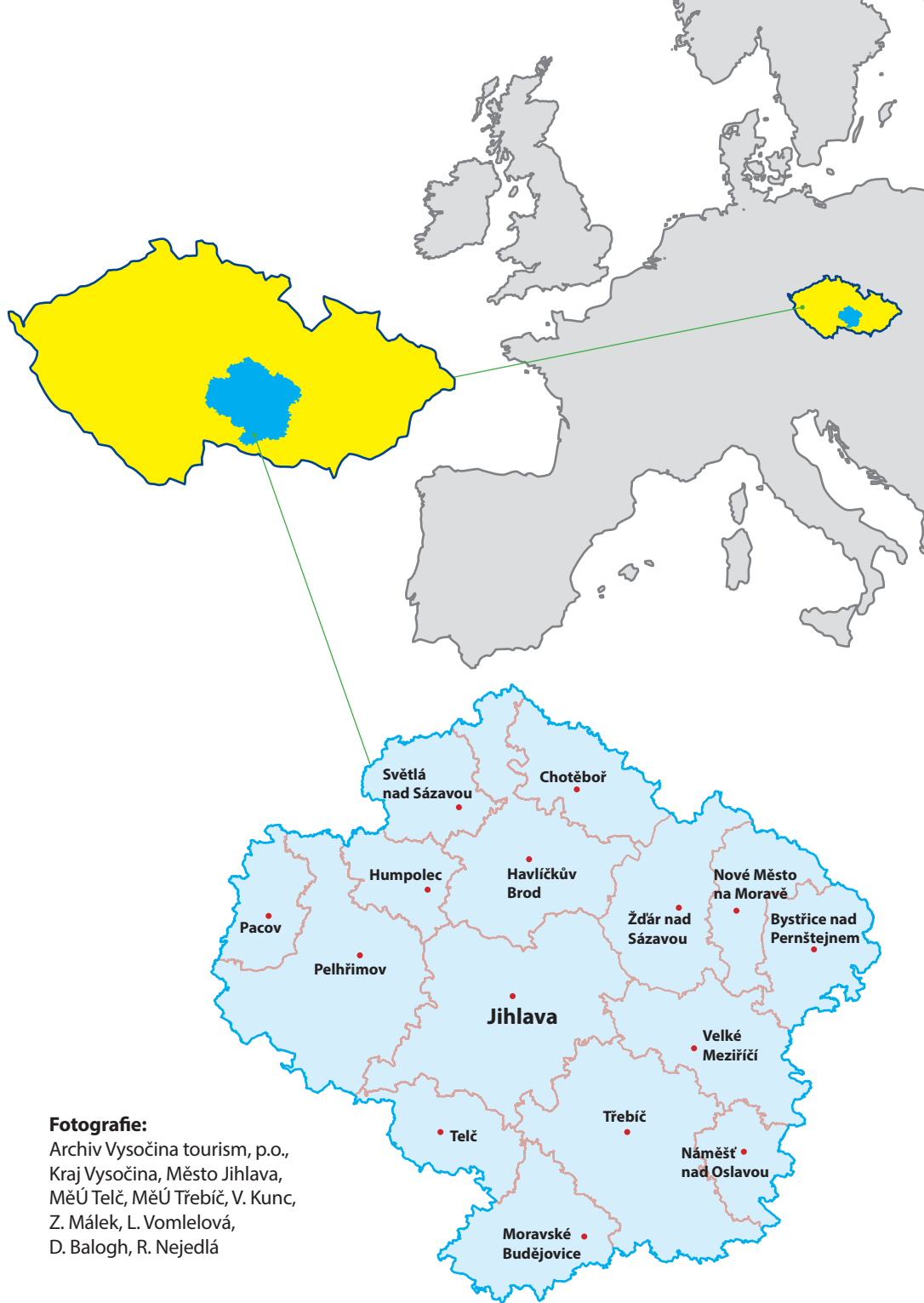
Bazén nabízí bezbariérový přístup do vstupní haly, šaten i k bazénu. K přepravě do vody slouží zvedací zařízení, které je třeba před použitím dobít, proto je vhodné svou návštěvu předem nahlásit. K dispozici je toaleta upravená pro vozíčkáře a před vchodem je možné využít dvě parkovací místa vyhrazená pro invalidy.

www.tshb.cz

3 Žďár nad Sázavou

V relaxačním centru ve Žďáře nad Sázavou je vozíčkářům přístup umožněn díky bezbariérovému prostředí, dále je k dispozici speciální zvedák pro přepravu osob do vody. Speciálně vyškolený personál rovněž dokáže pomoci v případě zájmu o návštěvu wellness centra.

www.bazen-zdar.cz

Fotografie:

Archiv Vysočina tourism, p.o.,
Kraj Vysočina, Město Jihlava,
MěÚ Telč, MěÚ Třebíč, V. Kunc,
Z. Málek, L. Vomlelová,
D. Balogh, R. Nejedlá

Kraj Vysočina

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj

Vysočina Tourism, příspěvková organizace

Na Stoupách 3, 586 01 Jihlava

e-mail: info@vysocinatourism.cz

www.vysocinatourism.cz

www.region-vysocina.cz

NEPRODEJNÉ
Rok vydání: 2014